

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
ЧНУ ім. П. Могили
Котляр Ю.В.

«___» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МУЗЕЄЗНАВСТВО»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Розробник

Завідувач кафедри історії

Гарант освітньої програми

Декан факультету політичних наук

Начальник НМВ

Т.в.о. директора НН ІПО

Гаргаун Я.І.

Міронова І.С.

Шевченко Н.В.

Хмель А.О.

Шкірчак С.І.

Зуб К.М.

Миколаїв – 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Музеєзнавство	
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»	
Спеціальність	032 «Історія та археологія»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	«Історія та археологія»	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	нормативна	
Курс навчання	2	
Навчальний рік	2022-2023 н. р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	4	6
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	5 / 150 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	Всього – 150годин	Всього – 150годин
	– лекції 18 годин	8 годин
	– семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) 36 годин	8 годин
– годин самостійної роботи студентів 96 годин	134 години	
Відсоток аудиторного навантаження	36%	11%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	іспит	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: закріпити теоретичні знання з основ музеєзнавства, формувати практичні навички з питань музейної справи.

Завдання:

- Виховувати у студентів загальнолюдські духовні ціннісні орієнтації, сприяти ідеям гуманізму та демократизму і взаєморозумінню між народами на основі вивчення основ музеєзнавства та особистісного усвідомлення досвіду історії;
- Розширити й поглибити знання студентів з історії на основі вивчення основ музеєзнавства
- ознайомитись з діяльністю музею, історією його створення, структурою, цілями і завданнями служб та відділів, змістом та планами роботи;
- вивчити експозиції музею та ознайомитись з фондами;
- ознайомитись з принципами збирання музейних матеріалів, їх обробкою, обліком, системою зберігання, документацією, інструктивними матеріалами;
- вивчити екскурсійну та інші форми роботи музею з населенням;
- ознайомитись з каталогами та виданнями музею;
- вивчити систему обробки та інвентаризації колекцій та окремих музейних матеріалів;
- взяти безпосередню участь у збиранні та первинній обробці музейних матеріалів;

по можливості, взяти участь у розробці та оформленні нової експозиції, підготовці тексту екскурсії по одному з розділів експозиції та його опробуванні.

Передумови вивчення дисципліни:

Очікувані результати навчання:

Знання:

- Роль та суспільні функції історичного музею.
- Основні напрямки фондової роботи музеїв.
- Музеєзнавчий підхід до комплектування музейних фондів
- Особливості режиму зберігання фондів.
- Принципи та методи побудови музейних експозицій.

Кінцеві результати вивчення курсу включають:

- аналізувати й узагальнювати історичний матеріал у певній системі; порівнювати, оцінювати історичні факти на основі здобутих із різних джерел знань;
- користуватися науковою термінологією;
- складати конспект, тези, готувати творчі роботи, доповіді;
- працювати з усіма доступними джерелами знань (документами, науково-популярною літературою, мемуарами, періодичною пресою тощо);
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою на основі історичних джерел.

Вивчення предмету «Музеєзнавство» забезпечує реалізацію наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК06. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК04. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

ФК05. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

ФК07. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

ФК09. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

ФК12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

Програмні результати навчання:

ПРН05. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН09. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

3. Програма навчальної дисципліни

3.1. Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Музеєзнавство»	2	4	11
2	Тема 2. Правова основа музейної діяльності в Україні та світі	2	4	11
3	Тема 3. Основні напрями фондової роботи музеїв.	2	4	11
4	Тема 4. Облік та зберігання музейних фондів	2	4	11
5	Тема 5. Музейна експозиція	2	4	11
6	Тема 6. Екскурсійна робота в музеї	2	4	11
7	Тема 7.Музей майбутнього	2	4	10
8	Тема 8. Визначні музеї світу	2	4	10
9	Тема 9. Будівлі історичних музеїв.	2	4	10
	Всього за курсом	18	36	96

3.2. Заочна форма

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Музеєзнавство»	2	2	14
2	Тема 2. Правова основа музейної діяльності в Україні та світі	2	2	15
3	Тема 3. Основні напрями фондової роботи музеїв.	2	2	15
4	Тема 4. Облік та зберігання музейних фондів	2	2	15
5	Тема 5. Музейна експозиція			15
6	Тема 6. Екскурсійна робота в музеї			15
7	Тема 7.Музей майбутнього			15
8	Тема 8. Визначні музеї світу			15
9	Тема 9. Будівлі історичних музеїв.			15
	Всього за курсом	8	8	134

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. Денна форма

4.1.1 План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Музеєзнавство» 1. Об'єкт, предмет та структура курсу «Музеєзнавство» 2. Класифікація і типологія музеїв
2	Тема 2. Правова основа музейної діяльності в Україні та світі 1. Правове регулювання музейної діяльності в Україні 2. Міжнародні пакти та конвенції
3	Тема 3. Основні напрями фондової роботи музеїв 1. Структура фондів музеїв та основні напрями їх діяльності 2. Методика вивчення музейних предметів та джерела комплектування фондів
4	Тема 4. Облік та зберігання музейних фондів 1. Система обліку музейних фондів . 2. Режим та особливості зберігання фондів
5	Тема 5. Музейна експозиція 1. Наукова підготовка експозиції 2. Особливості експозицій різних груп музеїв історичного профілю 3. Проектування експозиції та реалізація проекту .
6	Тема 6. Екскурсійна робота в музеї 1. Класифікація екскурсій 2. Методика побудови та проведення екскурсій.
7	Тема 7. Музей майбутнього 1. Аудіовізуальна та цифрова революції в музеєзнавстві 2. Онлайн-музеї
8	Тема 8. Визначні музеї світу 1. Музеї Азії 2. Музеї Європи та Америки
9	Тема 9. Будівлі історичних музеїв. 1. Загальні вимоги до споруд історичних музеїв. 2. Історія та еволюція будівництва музейних споруд. 3. Розподіл площі між основними функціональними комплексами музею. Технічне обладнання історичних музеїв.

4.1.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Музеєзнавство» 1. Об'єкт, предмет та структура курсу «Музеєзнавство» 2. Класифікація і типологія музеїв
2	Тема 2. Правова основа музейної діяльності в Україні та світі 1. Правове регулювання музейної діяльності в Україні . 2. Міжнародні пакти та конвенції
3	Тема 3. Основні напрями фондової роботи музеїв 1. Структура фондів музеїв та основні напрями їх діяльності 2. Методика вивчення музейних предметів та джерела комплектування фондів
4	Тема 4. Облік та зберігання музейних фондів 1. Система обліку музейних фондів. 2. Режим та особливості зберігання фондів

5	<p>Тема 5. Музейна експозиція</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукова підготовка експозиції 2. Особливості експозицій різних груп музеїв історичного профілю 3. Проектування експозиції та реалізація проєкту.
6	<p>Тема 6. Екскурсійна робота в музеї</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація екскурсій 2. Методика побудови та проведення екскурсій.
7	<p>Тема 7.Музей майбутнього</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аудіовізуальна та цифрова революції в музеєзнавстві 2. Онлайн-музеї .
8	<p>Тема 8.Визначні музеї світу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музеї Азії 2. Музеї Європи та Америки
9	<p>Тема 9.Будівлі історичних музеїв.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Загальні вимоги до споруд історичних музеїв. 2.Історія та еволюція будівництва музейних споруд. 3.Розподіл площі між основними функціональними комплексами музею. Технічне обладнання історичних музеїв.
10	<p>Тема 10. Перспективи інтеграції українських музеїв у регіональні, національні та міжнародні музейні організації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Застосування принципу мережного партнерства в музейній діяльності. 2. Міжнародні мережні організації. 3. Пріоритетні напрями та завдання розбудови національної музейної мережі.
11	<p>Тема 11. Музейна мережа півдня та сходу держави</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музейна спадщина Автономної Республіки Крим. 2. Одеса – музейна столиця Півдня України. 3. Унікальні музейні колекції Слобожанщини. 4. Найбагатші музеї Середнього Подніпров'я
12	<p>Тема 12. Музейна спадщина Середнього Подніпров'я</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Найбагатші музеї Середнього Подніпров'я. 2. Музеї Черкащини та Кіровоградщини. 3. Музеї Поділля. 4. Музейна мережа Полісся й Карпатського регіону України
13	<p>Тема 13. Музейна спадщина Карпатського туристичного регіону</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музеї Львівської області. 2. Музейна спадщина Івано-Франківщини. 3. Пам'ятки історії культури Тернополя і Тернопільської області з найдавніших часів до нашого часу. 4. Тернопільське обласне товариство охорони пам'яток історії та культури та його завдання. Екскурсійні маршрути.
14	<p>Тема 14. Організація екскурсійної справи у музеях та в практиці культурологічного туризму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та основні поняття екскурсійної діяльності. 2. Класифікація екскурсій. Технологія розробки екскурсії. Технологічні основи проведення екскурсії. 3. Методика побудови та проведення екскурсій. Поняття «портфель екскурсовода». Вивчення інтересів відвідувачів. 4. Популяризація музеїв.

15	Тема 15. Міжнародні музейні акції 1. «Ніч музеїв» 2. Міжнародна музейна акція Hearts for Art 3. «День неспішного мистецтва» 4. Конкурс Museum Dance-off
16	Тема 16. Способи просування та заробітку сучасного музею 1. Шляхи просування музею 2. Сучасні музейні комунікації та перспективи їх розвитку
17	Тема 17. Комерційна і фандрайзингова діяльність музеїв 1. Основні види комерційної діяльності музеїв 2. Фандрайзингова діяльність 3. Музейни менеджмент
18	Тема 18. Робота музеїв під час війни 1. Втрати історичної та культурної спадщини України під час війни

4.2. Заочна форма

4.2.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Музеєзнавство». Правова основа музейної діяльності в Україні та світі. 1. Об'єкт, предмет та структура курсу «Музеєзнавство» 2. Класифікація і типологія музеїв 3. Правове регулювання музейної діяльності в Україні 4. Міжнародні пакти та конвенції
2	Тема 2. Основні напрями фондової роботи музеїв. Облік та зберігання музейних фондів 1. Структура фондів музеїв та основні напрями їх діяльності 2. Методика вивчення музейних предметів та джерела комплектування фондів 3. Система обліку музейних фондів . 2. Режим та особливості зберігання фондів
3	Тема 3. Музейна експозиція. Екскурсійна робота в музеї 1. Наукова підготовка експозиції 2. Особливості експозицій різних груп музеїв історичного профілю 3. Проектування експозиції та реалізація проекту. 4. Класифікація екскурсій 5. Методика побудови та проведення екскурсій.
4	Тема 4. Музей майбутнього. Визначні музеї світу 1. Аудіовізуальна та цифрова революції в музеєзнавстві 2. Онлайн-музеї 3. Музеї Азії 4. Музеї Європи та Америки

4.2.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Музеєзнавство». Правова основа музейної діяльності в Україні та світі. 1. Об'єкт, предмет та структура курсу «Музеєзнавство»

	2. Класифікація і типологія музеїв 3. Правове регулювання музейної діяльності в Україні 4. Міжнародні пакти та конвенції
2	Тема 2. Основні напрями фондової роботи музеїв. Облік та зберігання музейних фондів 1. Структура фондів музеїв та основні напрями їх діяльності 2. Методика вивчення музейних предметів та джерела комплектування фондів 3. Система обліку музейних фондів . 2. Режим та особливості зберігання фондів
3	Тема 3. Музейна експозиція. Екскурсійна робота в музеї 1. Наукова підготовка експозиції 2. Особливості експозицій різних груп музеїв історичного профілю 3. Проектування експозиції та реалізація проекту. 4. Класифікація екскурсій 5. Методика побудови та проведення екскурсій.
4	Тема 4. Музей майбутнього. Визначні музеї світу 1. Аудіовізуальна та цифрова революції в музеєзнавстві 2. Онлайн-музеї 3. Музеї Азії 4. Музеї Європи та Америки

5. Завдання для самостійної роботи

5.1. Денна форма навчання

Самостійна робота спрямована на розвиток інтелектуальних умінь, загальнокультурних і професійних компетентностей, творчого мислення у студентів.

Теми для вибіркової самостійної роботи з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Денна форма
1	Предмет дослідження музеєзнавства.	5
2	Історія музейної справи.	5
3	Дослідницька робота в музеях.	5
4	Музеї історичного профілю в Україні.	5
5	Миколаївський краєзнавчий музей.	5
6	Наукова організація фондів музею.	5

7	Основні напрямки фондової роботи в музеях.	5
8	Атрибуція музейних предметів.	5
9	Організаційна робота по комплектуванню музейних фондів.	5
10	Наукова методика комплектування фондів музею.	5
11	Облік музейних фондів.	5
12	Каталогізація фондів музею.	5
13	Консервація та реставрація музейних предметів.	5
14	Принципи побудови музейної експозиції.	5
15	Музейні предмети – основне ядро експозиції.	5
16	Тематична структура експозицій.	5
17	Архітектурно-художнє проектування експозиції.	4
18	Ескізний проект експозиції.	4
19	Види та форми масової роботи музеїв з населенням.	4
20	Екскурсійна робота в музеї.	4
	Разом	96

5.2. Заочна форма навчання

Самостійна робота спрямована на розвиток інтелектуальних умінь, загальнокультурних і професійних компетентностей, творчого мислення у студентів.

Теми для вибіркової самостійної роботи з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Заочна форма
1	Предмет дослідження музеєзнавства.	7
2	Історія музейної справи.	7
3	Дослідницька робота в музеях.	7
4	Музеї історичного профілю в Україні.	7
5	Миколаївський краєзнавчий музей.	7
6	Наукова організація фондів музею.	7
7	Основні напрямки фондової роботи в музеях.	7

8	Атрибуція музейних предметів.	7
9	Організаційна робота по комплектуванню музейних фондів.	7
10	Наукова методика комплектування фондів музею.	7
11	Облік музейних фондів.	7
12	Каталогізація фондів музею.	7
13	Консервація та реставрація музейних предметів.	7
14	Принципи побудови музейної експозиції.	7
15	Музейні предмети – основне ядро експозиції.	6
16	Тематична структура експозицій.	6
17	Архітектурно-художнє проектування експозиції.	6
18	Ескізний проект експозиції.	6
19	Види та форми масової роботи музеїв з населенням.	6
20	Екскурсійна робота в музеї.	6
	Разом	134

6. Теми творчих робіт

1. Предмет дослідження музеєзнавства.
2. Історія музейної справи.
3. Дослідницька робота в музеях.
4. Музеї історичного профілю в Україні.
5. Миколаївський краєзнавчий музей.
6. Наукова організація фондів музею.
7. Основні напрями фондової роботи в музеях.
8. Атрибуція музейних предметів.
9. Організаційна робота по комплектування музейних фондів.
10. Наукова методика комплектування фондів музею.
11. Облік музейних фондів.
12. Каталогізація фондів музею.
13. Консервація та реставрація музейних предметів.
14. Принципи побудови музейної експозиції.
15. Музейні предмети – основне ядро експозиції.
16. Тематична структура експозицій.
17. Архітектурно-художнє проектування експозиції.

18. Екскізний проєкт експозиції.
19. Види та форми масової роботи музеїв з населенням.
20. Екскурсійна робота в музеї.
21. Тема за власним бажанням, узгоджена з викладачем.

Питання для самоконтролю

1. Дайте загальну характеристику музеєзнавству як науковій дисципліні
2. У чому, на вашу думку, полягає специфіка і цінність музейних пам'яток України?
3. Назвіть основні соціальні функції музеїв
4. Які Ви знаєте основні підходи до класифікації музеїв? Назвіть їх.
5. В чому полягають принципи роботи дослідника у музейних фондах?
6. Дайте загальну характеристику музейних фондів України.
7. Назвіть основні джерела комплектування фондів.
8. У чому, на вашу думку, полягають особливості зберігання музейних предметів у фондах та в експозиції?
9. Назвіть основні вимоги до режиму зберігання фондів
10. Чим визначається цінність музейних предметів?
11. Розкрийте значення поняття “зберігання музейних фондів”.
12. Дайте загальну характеристику науковій підготовці експозиції.?
13. У чому полягають труднощі проектування експозиції та реалізація проєкту?
14. Дайте характеристику особливостей експозицій різних груп музеїв історичного профілю.
15. Яке значення мають інформація та реклама в музейній справі?
16. Назвіть основні форми масової роботи в музеї.

Вимоги до написання творчої роботи

У творчій роботі мають бути висвітлені найважливіші питання, пов'язані з темою дослідження студента. Назва роботи має відповідати її змісту.

Обов'язковими структурними елементами творчої роботи є:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- вступ;
- основна частина;
- висновки (заклучна частина);
- додатки (за необхідності);
- глосарій (словник термінів, 10);
- список використаних джерел (10-15);
- список рекомендованих джерел;
- питання для самоперевірки (5);
- тестові питання з теми (10)

Титульний аркуш творчої роботи має містити повне найменування Університету; прізвище, ім'я, по батькові автора; назву роботи; шифр і найменування спеціальності; назву кафедри; місто і рік.

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел.

У **вступі** мають бути обов'язково відображені: актуальність теми, ступінь розробленості проблеми, мета і зміст поставлених завдань, очікувана наукова новизна.

Для висвітлення актуальності теми необхідно чітко й однозначно визначити наукове завдання, його сутність і новизну, обґрунтувати актуальність та доцільність роботи для дисципліни “Історія та культура України”.

Основна частина творчої роботи має містити виклад самостійно виконаного дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

У розділах основної частини подають:

- огляд наукової літератури за темою і вибір напрямів дослідження;
- виклад загальної методики та основних методів дослідження;
- експериментальну частину та методику дослідження;
- опис проведених теоретичних і (або) експериментальних досліджень;
- аналіз і узагальнення результатів дослідження.

Зазначена частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.

Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формують висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

Зміст розділів основної частини має точно відповідати темі роботи і повністю її розкривати.

Висновки мають відповідати визначеним автором завданням дослідження.

Для дотримання бажаного стилю висновків корисно застосовувати в пунктах висновків такі слова та вислови, як проаналізовано..., встановлено..., виявлено..., що дало змогу..., доведено..., показано..., досліджено..., розроблено..., отримано..., запропоновано..., розроблено..., рекомендовано..., вважається за доцільне... тощо.

Ознайомлення з текстом висновків має дати можливість сформулювати уявлення про ступінь реалізації автором роботи поставленої мети і завдань.

Додатки. У разі потреби до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи.

Додатки позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Після слова “Додаток” друкують літеру, що позначає його послідовність.

Якщо у роботі один додаток, то він позначається “Додаток А”.

Кожний додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням у правому верхньому куті сторінки слова “Додаток” і його позначення. Додаток повинен мати назву. Під інформацією додатку подається джерело використання.

Словник термінів повинен налічувати 10 понять з теми.

Критерії оцінювання творчої роботи

Види робіт	Бали
Написання творчої роботи – 10 балів	
Структурованість роботи (наявність чіткого плану) і валідність (відповідність структури змісту теми)	1
Чітке визначення актуальності, цілі, завдання, проблеми, що освітлюються у роботі	1
Змістовність (широта і повнота висвітлення теми): 3 б.-тема висвітлена в повному обсязі, 2 б.- містяться незначні неточності, але при цьому тема розкрита в повному обсязі, є змістовною і логічно побудованою, 1 б.- тема розкрита не повністю, непослідовно, 0 б.-тема не розкрита.	3
Коректне оформлення цитування	1

Бібліографія роботи (кількість і якість, новизна використаних джерел)	1
Наявність схем, таблиць, діаграм, малюнків та вміння їх інтерпретувати й аналізувати	1
Наявність словника	1
Наявність складених тестових питань з теми.	1
Захист творчої роботи 2 бали	
Вміння стисло, логічно і повно доповісти про результати дослідження(оцінка відповідає критеріям оцінки усної відповіді студента на семінарському занятті)	1
Вміння точно і змістовно відповідати на питання: 2 б.- вірні відповіді на всі питання, 1 б.- вірні відповіді на частину запитань, 0 б.- не вірні відповіді на всі питання.	1
Підсумковий показник (у балах)	12

Список використаних джерел слід розміщувати одним з таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування) або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Кількість позицій у списку має становити 10 - 15 джерел.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліографічної та видавничої справи.

По кожному джерелу слід наводити такі дані: прізвище та ініціали автора, повну назву книги, статті, журналу, місто, видання, назву видавництва, рік видання, номер журналу, сторінки (першу і останню), на яких стаття чи тези опубліковані або кількість сторінок у книзі. При посиланні на збірники праць - дані про автора, назву статті, повне найменування збірника, місто та видавничу організацію, рік та номери сторінок, на яких розташована ця стаття.

Зарубіжні джерела, що використовуються мовою оригіналу (за винятком російських), записують в кінці списку в алфавітному порядку.

У тексті роботи, де використано джерело, в квадратних дужках проставляють номер джерела і сторінку, на яку зроблено посилання.

Технічні вимоги до оформлення творчої роботи. Роботу виконують у форматі презентації PowerPoint або Canva. Кількість слайдів – 20-25. Титульний слайд повинен містити назву теми, ПІБ студента та ПІБ викладача. Основна частина. Останній слайд – список використаних джерел та літератури.

7. Контрольна робота

Варіант № 1

1. Які існують підходи до визначення сутності музеєзнавства у світовій науці?
2. Назвіть основні наукові підходи до комплектування й експонування музейних зібрань.
3. Назвіть основні принципи побудови єдиної музейної мережі в Радянському Союзі.

Варіант № 2

1. Дайте визначення поняття музейного предмета.
2. Назвіть характерні риси розвитку музейної справи в країнах Сходу в XIX ст.
3. Які основні принципи було покладено в основу класифікації музеїв радянської пори?

Варіант № 3

1. Які функції виконує музей як соціальний інститут?

2. Дайте характеристику розвитку музейної справи в Західній Європі періоду правління Наполеона.
3. У чому полягала сутність дискусії щодо висвітлення музейних експонатів у пореволюційний період?

Варіант № 4

1. Які основні складові зумовлюють структуру музеєзнавства?
2. Охарактеризуйте основні вимоги до формування дитячого музею.
3. Які існували підходи до проведення радянської кадрової політики в музейній галузі?

Варіант № 5

1. Дайте визначення основних елементів теорії музеєзнавства.
2. Назвіть основні напрями розвитку музейної справи в Україні повоєнного періоду.
3. Назвіть нові тенденції розвитку музейної сфери в другій половині ХХ ст.

Варіант № 6

1. Які основні завдання виконує музейне джерелознавство?
2. Які характерні риси екомuzeю?
3. Охарактеризуйте стан музейної справи й ідеологічної боротьби в епоху тоталітарних режимів.

Варіант № 7

1. Назвіть основні складові прикладного музеєзнавства.
2. Назвіть основну ідею побудови інтегрованого музею.
3. Дайте характеристику розвитку музейної справи в Україні 20–30-х рр. ХХ ст.

Варіант № 8

1. Сформулюйте сутність наукової методики музейної роботи.
2. Назвіть провідні наукові сфери діяльності музею та специфіку їх вияву.
3. Проаналізуйте причини виникнення музейної справи в контексті світової культури.

Варіант № 9

1. Назвіть найхарактерніші риси колекціонування епохи відродження.
2. На досягнення якої мети спрямовано вивчення музейних предметів?
3. Розкрийте вплив культурно-історичних змін у суспільстві на розвиток музейної справи.

Варіант № 10

1. Яким чином географічні відкриття вплинули на розвиток музейної справи?
2. На чому базуються дослідження в галузі музейної комунікації?
3. З'ясуйте специфіку розвитку музейної справи в Україні порівняно зі світовим музейним процесом.

Варіант № 11

1. У чому полягала різниця між «галереєю» і «кабінетом»?
2. Дайте визначення та характеристику музейної педагогіки.
3. Назвіть нові види музеїв ХХ ст. та здійсніть їх функціональну характеристику.

Варіант № 12

1. Дайте визначення «антикварію».
2. Які завдання виконує музейна соціологія?
3. Які основні типи музейних виставок використовують у музейній практиці?

Варіант № 13

1. Які основні функції виконували «студіоло»?
2. Які установи розробляють загальні проблеми музеєзнавства.
3. Назвіть основні методи експонування.

7. Підсумковий контроль

Контроль планується здійснювати шляхом оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, перевірки письмових робіт (творча робота, самостійні і контрольні роботи) та іспиту за результатами вивчення курсу. Якщо студент не відвідував курс лекцій, семінарські заняття і не виконав контрольні заходи, а, отже, не набрав необхідної кількості балів, то він, за рішенням кафедри, не допускається до складання іспиту. .
Мінімальна кількість балів до іспиту – 21.

Перелік питань до іспиту з дисципліни «Музеєзнавство»

1. Предмет та завдання музеєзнавства.
2. Історія музейної справи.
3. Музеєзнавство в системі наук.
4. Соціальні функції музеїв.
5. Класифікація музеїв.
6. Музеї як дослідницькі центри.
7. Загальноісторичні дослідження в музеї.
8. Музеєзнавчі дослідження в музеї.
9. Планування та організація науково-дослідницької діяльності в музеї.
10. Поняття «фонди музею».
11. Наукова організація фондів музею.
12. Основні напрямки фондової роботи в музеї.
13. Методика вивчення музейних предметів.
14. Наукове завдання комплектування фондів.
15. Організаційна робота по комплектуванню музейних фондів.
16. Основи наукової методики комплектування фондів.
17. Облік музейних фондів.
18. Облікова документація музейних фондів.
19. Наукова каталогізація фондів музею.
20. Режим зберігання музейних фондів.
21. Система зберігання фондів музею.
22. Консервація та реставрація музейних предметів.
23. Особливості зберігання музейних предметів в експозиції.
24. Упакування та транспортування музейних предметів.
25. Принципи побудови музейної експозиції історичного профілю.
26. Методи побудови музейної експозиції.
27. Тематична структура експозиції.
28. Загальна характеристика експозиційних матеріалів.
29. Музейні предмети – основне ядро експозиції.
30. Експозиційні науково-допоміжні матеріали.
31. Тексти та фотокоментарі в експозиції.
32. Експозиційні комплекси.
33. Особливості експозицій різних груп музеїв історичного профілю.
34. Організаційні роботи над експозицією.
35. Наукове проектування експозиції.
36. Принципи художнього проектування музейних експозицій.
37. Особливості художнього рішення музейної експозиції.
38. Компоненти експозиційного ансамблю.
39. Особливості творчої роботи художника в процесі створення музейної експозиції.
40. Організація художнього проектування експозиції.
41. Основні етапи художнього проектування експозиції.
42. Реалізація архітектурно- художнього проекту експозиції.

43. Загальні умови до будов історичних музеїв.
44. Історія та еволюція спорудження музейних будов.
45. Розподіл площі між основними функціональними комплексами музею.
46. Технічне обладнання музейних будов.
47. Мета та завдання масової роботи музеїв з населенням.
48. Види та форми освітньо-виховної роботи музеїв.
49. Екскурсійна робота в музеї.
50. Характеристика музеїв історичного профілю Миколаївщини.

Приклад екзаменаційного білету

Оцінювання питань:

1, 2 питання у білеті оцінюються в 20 балів. 3 питання – 40 балів.

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

Рівень вищої освіти перший: бакалаврський

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Семестр 4

Навчальна дисципліна «Музеєзнавство»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____

1. За яким принципом організовувались експозиції природничо-наукових кабінетів?
2. Який зміст закладено у визначення «тематична структура експозиції»?
3. Назвіть основні напрями і види науково-дослідної роботи в музеях.

Затверджено на засіданні кафедри історії

Протокол № _____ від _____ 20__ року

Завідувач кафедри _____

Екзаменатор _____

Міронова І.С.

Гаргаун Я.І.

8. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

8.1. Денна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Семінарські заняття	18 семінарських занять. Максимальна кількість балів на семінарі – 2 (18*2)	36
2	Написання та захист творчої роботи	Оцінювання творчої роботи: 10 балів – написання роботи, 2 бали – захист.	12
3	Контрольна робота	В контрольній роботі 3 питання, кожне оцінюється по 4 бали (3*4)	12
4	Іспит	В кожному іспитовому білеті по 3 питання.	40
	Всього		100

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів здійснюється з урахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації.

Оцінюватися може виконання студентами будь-яких навчальних завдань, під час роботи над якими студенти демонструють власне історичне мислення: розгорнуті і стислі усні відповіді, письмові роботи, доповіді, творчі роботи, виступи в дискусіях тощо.

При цьому враховується:

- розуміння студентами взаємозв'язків між історичними подіями, уміння порівнювати, пояснювати, аналізувати та критично оцінювати історичні факти;
- самостійність мислення;
- використання різних джерел історичних знань, з розумінням їх особистостей, умінням їх характеризувати і оцінювати;
- правильність і достатність добору історичних фактів для розв'язування поставлених викладачем завдань;
- чіткість і завершеність викладу;
- мовна грамотність.

Критерії оцінки усної відповіді студента (семінарські заняття):

Денна форма:

2 бали ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

1 бал ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності;
- мова добра.

0 балів ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

Критерії оцінки знань студентів на іспиті

Оцінка	Критерії оцінювання знань
15 балів(за 1 та 2 питання) 10 балів(за 3 питання)	Студент дає правильну вичерпну відповідь на поставлене запитання, при цьому показує високі знання понятійного апарату і літератури та джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідної категорії.
10 балів(за 1 та 2 питання) 5 балів(за 3 питання)	Студент в цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.
5-0 балів(за 1,2,3)	Студент дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.

Особливі примітки. У разі, коли відповіді студента на 3 завдання екзаменаційного білету оцінені менше ніж в 20 балів, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту та незадовільну загальну підсумкову оцінку. В цьому випадку отримані результати поточного контролю не враховуються. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється в порядку, наведеному в таблиці 1.

8.2. Заочна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Семінарські заняття	4 семінарські заняття. Максимальна кількість балів на семінарі – 7 (4*7)	28
2	Написання та захист творчої роботи	Оцінювання творчої роботи: 18 балів – написання роботи, 2 бали – захист.	20
3	Контрольна робота	В контрольній роботі 3 питання, кожне оцінюється по 4 бали (3*4)	12
4	Іспит	В кожному іспитовому білеті по 3 питання.	40
	Всього		100

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів здійснюється з урахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації.

Оцінюватися може виконання студентами будь-яких навчальних завдань, під час роботи над якими студенти демонструють власне історичне мислення: розгорнуті і стислі усні відповіді, письмові роботи, доповіді, творчі роботи, виступи в дискусіях тощо.

При цьому враховується:

- розуміння студентами взаємозв'язків між історичними подіями, уміння порівнювати, пояснювати, аналізувати та критично оцінювати історичні факти;
- самостійність мислення;
- використання різних джерел історичних знань, з розумінням їх особистостей, умінням їх характеризувати і оцінювати;
- правильність і достатність добору історичних фактів для розв'язування поставлених викладачем завдань;
- чіткість і завершеність викладу;
- мовна грамотність.

Критерії оцінки усної відповіді студента (семінарські заняття):

Заочна форма:

6-7 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

4-5 бали ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності;
- мова добра.

0-3 балів ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

Критерії оцінки знань студентів на іспиті

Оцінка	Критерії оцінювання знань
15 балів(за 1 та 2 питання) 10 балів(за 3 питання)	Студент дає правильну вичерпну відповідь на поставлене запитання, при цьому показує високі знання понятійного апарату і літератури та джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідної категорії.
10 балів(за 1 та 2 питання) 5 балів(за 3 питання)	Студент в цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.
5-0 балів(за 1,2,3)	Студент дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.

Особливі примітки. У разі, коли відповіді студента на 3 завдання екзаменаційного білету оцінені менше ніж в 2а0 балів, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту та незадовільну загальну підсумкову оцінку. В цьому випадку отримані результати поточного контролю не враховуються. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється в порядку, наведеному в таблиці 1.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90–100	A	зараховано
82–89	B	
75–81	C	
67–74	D	
60–66	E	
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Джерела:

- Кулиняк М. Держава захистить майнові комплекси музеїв: модернізацію музейної галузі Міністерство культури України вважає своїм першочерговим завданням : про основні орієнтири в роботі. *Урядовий кур'єр*. 2012. 30 серпня. С. 2.
- Балабуха К. Є. Правові механізми державного регулювання сфери культури в Україні. *Держава та регіони. Серія «Державне управління»*. 2011. № 1. С. 218–223.
- Малишева О. В. Нормативно-законодавча база з питань охорони пам'яток в Україні: проблеми та шляхи вирішення. *Акт. пробл. держ. упр.*: зб. наук. пр. Харків: Магістр, 2006. № 1 (27). С. 109–116.
- Мезенцева Г. Г. Музеєзнавство. (На матеріалах музеїв Української РСР). Київ : Вища школа, 1980.
- Опейда Л. М. Використання віртуальних екскурсій у навчальному процесі (на прикладі проекту «Віртуальний Луцьк»). *Науковий парк та інноваційна інфраструктура університету як основа розвитку освіти та науки*: зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф., 4–5 жовт. 2013 р. / М-во освіти і науки України, Волин. обл. держ. адмін., Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки; ред.: В. Є. Сикора та ін. Луцьк, 2013. С. 135–136.
- Рега Н. Музеєзнавство. Наукові записки. Вип. 5–6. Івано-Франківськ, 2001.

11.2. Електронні джерела:

- Модернізація музейної справи України та розширення традиційних форм роботи музеїв в умовах глобалізації та інформаційного суспільства. URL: http://nplu.org.modern_muz_spravi.
- Найвидатніші музеї світу. URL: <http://vsviti.com.ua/2013/09/najvydatnishimuzeji-svitu/>.
- Положення про фондово-закупівельну комісію музею, затверджене наказом Міністерства культури України від 21.03.2016 № 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1766-2000-%D0%BF#Text>.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2000 № 1766 «Про затвердження переліку музеїв, що перебувають у віданні підприємств, установ та організацій, де зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України». Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1766-2000-%D0%BF#Text>.
- Про запобігання корупції (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст. 2056). Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n372>.
- Про затвердження Інструкції з організації обліку музейних предметів. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1129-16#Text>.
- The New Museology / ed. by Vergo P. London : Reaction Books, 1989. 230 p. Virtual Museum – Britannica Online Encyclopedia. URL: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/630177/virtual-museum>.

- Про затвердження Положення про Музейний фонд України. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-%D0%BF#Text>.
- Про музеї та музейну справу. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>. № 249/95 – ВР.
- Проект Концепції «Державної цільової програми розвитку музейної справи на період до 2018 року». URL: <http://mincult/kmu.gov.ua>.

11.3. Література:

- Культура в законі. Стан та проблеми правового регулювання культури в Україні / за ред. О. Гриценка. Київ : УЦКД, 1998. 100 с.
- Байдахер Фрідріх. Загальна музеологія / за ред. З. Мазурика ; пер. з нім. Х. Назаркевич, О. Лянґ, В. Лозинського. К. : Літопис, 2005. 632 с.
- Гриченко О. Пророки, пірати, політики і публіка. Культурні індустрії й державна політика в сучасній Україні. Київ : К.І.С., 2003. 168 с.
- Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. / О. М. Гайдай. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 212 с.
- Буравченков А. А. Культура і туризм : взаємодія і збагачення. К. : Українська культура, 1999. 230 с.
- Власюк Г. М., Зосимович О. Ю., Хададова М. В. Музеєзнавство та архівна справа : навч.-метод. посіб. Житомир : ЖДПУ імені Івана Франка, 2006
- Музейна справа та музейна політика в Україні ХХ століття. Київ: Златограф, 2004.
- Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв : посіб. / за ред. В. Великочого, Н. Гасюк ; П. Горі-шевський та ін. Івано-Франківськ : Плай. 2005.
- Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство : навч. посіб. Київ : Знання, 2008.
- Салата О. О. Основи музеєзнавства : навч.-метод. посіб. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015.